Al-Islam.org
Ahlul Bayt Digital Islamic Library Project
Published on *Al-Islam.org* (https://www.al-islam.org)

Aya 70 – 74; Mungu Amefadhilisha Baadhi Yenu Katika Rizki

Maana

Na Mwenyezi Mungu amewaumba kisha anawafisha na miongoni mwenu wapo wanaorudishwa kwenye umri dhaifu kabisa ili asijue kitu baada ya kujua. Hakika Mwenyezi Mungu ni mjuzi mwenye uweza.

Mtu anapitia hatua nyingi, kuanzia utoto hadi ubarobaro na ujana. Na kuanzia ujana hadi uzee na ukongwe. Kila hatua ina sababu zake za kimaumbile. Zinategemezwa kwake Mwenyezi Mungu kwa vile Yeye ndiye aliyeyaumba maumbile.

Umri dhaifu ni ukongwe ambapo mwili, akili, kumbukumbu na hisia nyingine za ndani na nje zote zinaadhoofika. Na zikishadhoofika hivyo basi hapo ndio mwisho wake, hazitarajiwi kurudia hali yake ya kwanza; bali zinazidi kudhoofika kila siku zinaavyozidi kupita; hasa kumbukumbu, ndio zinaakosekana kabisa na kurudia hali ya utoto; kama kwamba hakuwahi kujifundisha chochote wala kufanya majaribio yoyote.

Na Mwenyezi Mungu amewafadhilisha baadhi yenu kuliko wengine katika riziki. Na wale waliofadhilishwa hawarudishi riziki zao kwa wale ambao imewamiliki mikono yao ya kulia ili wawe sawa katika riziki hiyo. Basi je, wanazikataa neema za Mwenyezi Mungu?
Baadhi wamefikiri dhahiri ya Aya hii inafahamisha kuwa riziki ni kwa *qadha* na *qadari* ya Mungu. Kwamba Yeye Mwenyezi Mungu Mtukufu ndiye aliyemfanya huyu kuwa tajiri na yule kuwa fukara.

Lakini Aya iko mbali tena mbali, sana na maana haya, kwa sababu imeku- ja kuwarudi washirikina. Ufafanuzi wa hilo ni kwamba washirikina walimfanyia Mwenyezi Mungu washirika, Mwenyezi Mungu akawarudi kwa kuwambia kuwa nyinyi washirikina hamridhii watumwa wenu washirikiane nanyi kwenye mali zenu na kuwa wao ni sawa na nyinyi katika riziki zenu na milki zenu.

Ikiwa nyinyi hamkubali hivyo, imekuwaje fahamu zenu zione kuwa ni sawa watumwa wa Mwenyezi Mungu wawe washirika wake katika kuumba kwake?

Kwa maneno mengine ni kuwa Mwenyezi Mungu (s.w.t.) amewapa hoja ya mantiki yao na makisio yao kwa kuwaambia: Nyinyi mnajifanya ni mabwana na mna watumwa wasiokuwa na chochote, basi ni kwa mantiki gani mkasema kuwa masanamu au wengineo katika watumwa wa Mungu wasiokuwa na chochote wawe wana chochote?

Unaweza kuuliza: Kauli ya Mwenyezi Mungu 'Na Mwenyezi Mungu amewafadhilisha baadhi yenu kuliko wengine katika riziki' si inafahamisha kuwa kuzidiana riziki ni kwa qadha ya Mwenyezi Mungu na qadari yake?

Jibu: Tumekariri mara kwa mara kuwa kuitegemeza riziki kwa Mungu ni kwa upande wa kutegemeza kitu kwenye sababu yake ya kwanza na kwa kuizindua akili kwamba Mwenyezi Mungu ndiye Muumba wa ulimwengu na vilivyomo. Tumezungumzia kwa ufafanuzi suala hilo kwa anuani ya 'Riziki na ufisadi' kwenye Juz. 6 (5: 64–66) na kwa anuani ya 'Je, riziki ni bahati au majaliwa?' katika Juz. 7 (7:100). Pia 'Mtu na riziki' katika Juz. 13 (13: 26).

Na Mwenyezi Mungu amewafanyia wake kutokana na nyinyi wenyewe

Yaani katika jinsi yenu, sio duni wala ya hali ya juu, ili ukamailike utu kwa pande mbili, zisadiane na zishirikiane katika maisha kwa pande zote.

Tafsiri iliyo wazi zaidi ya jumla hii ni kauli yake Mwenyezi Mungu:

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً ۚ {21}

***"Na katika ishara zake ni kuwa amewaumbia wake zenu kutokana na nyinyi wenyewe ili mpate utulivu kwao na amejalia baina yenu mapenzi na huruma"*(*30:21*).**

Na amewafanyia kutoka kwa wake zenu wana na wajukuu.

Baada ya Mwenyezi Mungu (s.w.t.) kutaja neema ya wake, sasa anataja neema ya watoto nao ni kipambo cha dunia kama mali.

Na akawaruzuku vitu vizuri: vyakula, vinywaji, kivazi, maskani na vipando kuongezea wake na watoto. Baada ya neema zote hizi **Basi je, wanaamini upotofu?**

Makusudio ya upotofu hapa ni wale wanaowashirikisha na Mungu kwa kuamini kuwa ndio wanaowapa neema wao au kwa kushirikiana na Mwenyezi Mungu.

Na wanazikufuru neema za Mwenyezi Mungu? kwa kula riziki yake na kumwabudu mwingine

Na badala ya Mwenyezi Mungu wanaabudu wasiowamilikia riziki yoyote kutoka mbinguni na ardhini wala hawana uwezo.

Riziki ya mbinguni ni mvua na riziki ya ardhini ni mimea na madini. Wasiowamilikia riziki ni masanamu. Maana ya kuwa hawana uwezo ni kuwa masanamu hayana uwezo kabisa wala kuweza kumiliki.

Basi msimpigie Mwenyezi Mungu mifano kwa kumfanya kuwa ana wanoshabihiana naye: “Hapana kitu kama mfano wake. Na Yeye ni mwenye kusikia Mwenye kuona” (42:11).

Hakika Mwenyezi Mungu anajua na nyinyi hamjui.

Kutokana na elimu yake Mwenyezi Mungu Mtukufu na ujinga wenu, basi ni wajibu kwenu kutofanya au kusema jambo lolote isipokuwa yale aliyowafundisha Mwenyezi Mungu kupitia kwa manabii na mitume yake.

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا عَبْدًا مَمْلُوكًا لَا يَقْدِرُ عَلَىٰ شَيْءٍ وَمَنْ رَزَقْنَاهُ مِنَّا رِزْقًا حَسَنًا فَهُوَ يُنْفِقُ مِنْهُ سِرًّا وَجَهْرًا ۖ هَلْ يَسْتَوُونَ ۖ الْحَمْدُ لِلَّهِ ۖ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ {75}

Mwenyezi Mungu amepiga mfano wa mtumwa mwenye kumilikiwa asiyeweza kitu, na mwengine tuliyemruzuku riziki njema inayotoka kwetu, naye anatoa katika riziki hiyo kwa siri na kwa dhahiri. Je, wanalingana sawa? Sifa njema zote ni za Mwenyezi Mungu; bali wengi wao hawajui.

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلَيْنِ أَحَدُهُمَا أَبْكَمُ لَا يَقْدِرُ عَلَىٰ شَيْءٍ وَهُوَ كَلٌّ عَلَىٰ مَوْلَاهُ أَيْنَمَا يُوَجِّهْهُ لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ ۖ هَلْ يَسْتَوِي هُوَ وَمَنْ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ {76}

Na Mwenyezi Mungu anapiga mfano wa watu wawili. Mmoja wao ni bubu hawezi chochote, naye ni mzigo kwa bwana wake. Popote anapomuelekeza haleti kheri. Je, huyo anaweza kuwa sawa na yule anayeamrisha uadilifu, naye yuko juu ya njia iliyonyooka?

وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا كَلَمْحِ الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ {77}

Mwenyezi Mungu ana siri zote za mbingu na ardhi. Wala halikuwa jambo la saa (ya kiyama) ila kama kupepesa kwa jicho au karibu zaidi. Hakika Mwenyezi Mungu ni Muweza wa kila kitu.

Source URL:
https://www.al-islam.org/sw/al-kashif-juzuu-ya-kumi-na-nne/aya-70-%E2%80%93-74-mungu-amefadhilisha-baadhi-yenu-katika-rizki